

LITHUANIAN

the cervical
smear test
gimdos kaklelio
tepinėlio tyrimas

explained
paaiškirimai

Didžiojoje Britanijoje gimdos tepinėlio tyrimai kasmet išgelbėja virš 1000 gyvybių ir padeda sustabdyti gimdos kaklelio vėžio vystymąsi 8 iš 10 atvejų.

Šis bukletas paaiškina kas yra gimdos kaklelio tepinėlio tyrimas ir, kas nutinka šio tyrimo metu.

Kas yra gimdos kaklelio tepinėlio tyrimas?

Tai apžiūros testas, kuriuo galima patikrinti, ar gimdos kaklelio paviršių sudarančios ląstelės yra nepakitusios (normalios). Testas atliekamas siekiant identifikuoti anomalijas, kurios gali būti lengvai ir efektyviai išgydytos.

Daugumos gimdos kaklelio vėžio atvejų sukėlėjas – žmogaus papilomos virusas (ŽPV) (ang. HVP), kuris gali pažeisti gimdos kaklelio ląsteles. Tai plačiai paplitęs virusas, lengvai plintantis lytiniu keliu, liečiantis genitalijų srities odai. Jungtinėje Karalystėje nuo gimdos kaklelio vėžio kasmet miršta apie 1000 moterų.

Dauguma merginų ir moterų gali užsikrėsti ŽPV bet koku gyvenimo laikotarpiu ir to net nepastebėti, nes paprastai ši infekcija neturi jokių simptomų. Dažniausiai, ŽPV infekcijos atsikratoma savaime, tačiau ne visuomet. Jeigu ŽPV patenka ant gimdos kaklelio sienelių, jis gali ten išbūti keletą metų, nesukeliant jokios žalos. Tačiau, retais atvejais, ŽPV gali pradėti žąloti ląsteles ir taip sukelti anomalinius pakitimus, kurie, negydomi, gali išsivystyti į vėžį. Tokius pakitimus galima aptikti gimdos kaklelio tyrimų dėka. Didžiojoje Britanijoje gimdos kaklelio tepinėlio tyrimai kasmet išgelbėja virš 1000 gyvybių ir padeda sustabdyti gimdos kaklelio vėžio vystymąsi 8 iš 10 atvejų. Tačiau, jis veiksmingas ne visais atvejais.

Kam reikia atlikti gimdos kaklelio tepinėlio tyrimus?

Visos moterys nuo 20 iki 60 metų turėtų reguliariai atlikti tepinėlio tyrimus, jei jos kada nors lytiškai santykiavo. Škotijoje moterys reguliariai kviečiamos atlikti šį testą kas 3 metus. Jei pakvietimo atlikti tepinėlio tyrimą negavote daugiau, nei 3 metus, reikėtų susisiekti su savo gydytoju ir apie tai pranešti.

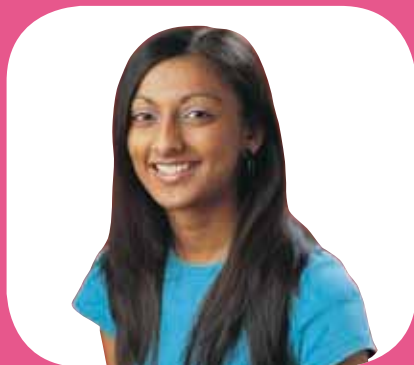
Net ir tais atvejais, kai esate imunizuota nuo ŽPV, yra svarbu nepraleisti savo pirmojo tyrimo, kai gausite kvietimą sukakus 20 metų, o vėliau – toliau reguliariai atlikti tepinėlio tyrimus. Tai būtina todėl, kad vakcina neapsaugo nuo visų vėžį sukeliančių ŽPV tipų.

Svarbu kuo skubiau apsilankyti pas savo gydytoją, jei pastebėjote neįprastas išskyras, ar kraujavimą.

Kas atlieka tepinėlio tyrimus?

Paprastai jūsų med. seselė, arba gydytojas atliks tepinėlio tyrimą. Pageidaujant, tepinėlio tyrimą galima atlikti ir jūsų vietinėje sveikos moters klinikoje (ang. well woman clinic), arba šeimos planavimo klinikoje (ang. family planning), kur tokie testai taip pat galimi. Kurią kliniką pasirinktumėte, jei pageidaujate, kad jus apžiūrėtų moteris gydytoja, visuomet galima to paprašyti.

Užsirašykite pas gydytoją tyrimams atlikti ne menstruacijų periodo dienomis, kad seselė, ar tepinėlį imantis gydytojas geriau matytų gimdos kaklelį. Jei lytinio akto metu paprastai naudojate spermicidinius prezervatyvus, kontraceptinį gaubtuką, arba lubrikuojančius kremus, prašome vengti lytinių santykių 24 valandas prieš jūsų apsilankymą pas gydytoją. Cheminės medžiagos, randamos spermiciduose ir lubrikuojančiuose kremuose, gali paveikti jūsų tepinėlio rezultatus.

Kas nutinka atliekant tepinėlio testą?

Jūsų paprašys nusiimti apatines kelnaites ir kitus žemiau liemens dėvimus drabužius, o tuomet atsigulti ant nugaros ant apžiūros lovos ir sulenkti kojas per kelius. Tada gydytojas, arba seselė, švelniai įstums vamzdelį, vadinamą skėtikliu, į jūsų makštį tam, kad ji prasivertų ir būtų gerai matomas gimdos kaklelis. Norint paimti ląstelių mėginius, gydytojas arba seselė, švelniai pabrauks per gimdos kaklelio sieneles. Vėliau šios ląstelės bus siunčiamos į laboratoriją, kur vykdomas nuodugnus tyrimas su mikroskopu.

Ar tyrimo metu skaudės?

Tepinėlio tyrimo metu neturėtum skaudėti, tačiau gali būti, kad jausite diskomfortą. Suprantama, kad galite jaustis nepatogiai, drovėtis ar baimintis dėl šio testo, tačiau tepinėlį imantis gydytojas, ar seselė pasistengs, kad procedūra būtų kiek įmanoma jums lengvesnė. Iš anksto pasakykite, jei jaučiate jaudulį, ir jie padės jums atsipalaiduoti.

Kas mato mano tyrimo rezultatus?

Raštiniai tepinėlio tyrimo rezultatai bus pasiųsti paštu 4 savaitių bėgyje. Laiškas bus pasiųstas tiesiogiai tuo vardu ir adresu, kuriuos nurodėte asmeniui, atliekančiam šį tyrimą. Rezultatai bus taip pat nusiųsti tyrimą atlikusiam asmeniui, bei jūsų įprastiniam gydytojui, net ir tuo atveju, kai testą atliko kas nors kitas.

Jei rezultatai neatkeliauja 4 savaitių laikotarpyje, susisiekite su testą atlikusiu asmeniu.

Kas bus parašyta mano rezultatų laiške?

Daugumoje atvejų, bus parašyta, kad „anomalijų nėra“ (ang. no abnormalities) ir, kad gimdos kaklelyje esančios ląstelės yra nepakitusios (normalios). Jei jūsų rezultatai normalūs, būsite automatiškai pakviesta atlikti sekantį tepinėlio tyrimą po 3 metų.

Kartais laboratorijoje aptinkama, kad nepakanka turimo ląstelių tepinėlio pavyzdžio (ang. not enough cells), norint atlikti tyrimą su mikroskopu. Tai nutinka maždaug 2 iš 100 atvejų. Jūsų paprašys kuo skubiau atlikti pakartotinį tepinėlio tyrimą.

Kartais gimdos kaklelyje aptinkamos anomalinės ląstelės. Laiškas paaiškins jūsų rezultatus ir ką reikia daryti toliau. Jei ląstelių pakitimai yra labai nežymūs, ar „tarpiniai“, gali būti, kad jie savaime pranyks. Kitaip, jus gali paprašyti atvykti pakartotiniam, ar sekančiam testui, arba atlikti tolesnius tyrimus. Svarbu pasikonsultuoti bet kokių anomalinių rezultatų atvejais ir, reikalui esant, juos gydyti.

Pasikalbėkite su savo gydytoju ar sesele, jei nerimaujate, ar turite kokių tai klausimų dėl savo rezultatų, bei tolesnių veiksmų.

Kas daroma su tepinėlio mėginiais?

Jūsų tepinėlių ištyrus laboratorija saugo visus mėginius 10 metų. Tai reiškia, kad, reikalui esant, yra įmanoma palyginti skirtingais periodais jūsų duotus tepinėlius. Su jumis bus susisiekiama, jei bus pastebėta, kad šie palyginimai parodys, jog jūsų slaugymas turėtų vienaip ar kitaip pasikeisti. Be to, jūsų tepinėlis gali būti panaudotas tolesniems tyrimams, įskaitant ŽPV. Tai padės nacionalinei sveikatingumo tarnybai (NHS) įvertinti, ar tepinėlio tyrimai efektingai padeda išvengti gimdos kaklelio vėžio.

Kaip naudojami tepinėlio tyrimai?

Škotijos gimdos kaklelio tyrimų programa saugo informaciją apie jūsų asmenines apžiūras, įskaitant tepinėlio tyrimų rezultatus. Tik įgalioti darbuotojai, bei atitinkami sveikatos slaugos darbuotojai, kaip, pavyzdžiui, jūsų gydytojas, gali prieiti prie šios informacijos. Visi nacionalinės sveikatos tarnybos (NHS) darbuotojai yra apriboti griežtų konfidencialumo taisyklių.

Tepinėlio tyrimo rezultatai gali būti panaudoti anoniminiams tyrimams, visuomeninio sveikatingumo, švietimo, ar apmokymų tikslams. Bet koks tepinėlių mėginių, ar informacijos naudojimas bus anonimizuojamas, t.y., visos detalės nurodančios asmens informaciją bus ištrintos, kad jų negalima būtų susieti su įvardintu asmeniu. Tepinėlio tyrimo rezultatai taip pat gali būti panaudoti klinikinio audito metu. Tai padeda užtikrinti, kad mūsų teikiamos paslaugos atitinka nustatytus standartus ir padeda identifikuoti sritis, kur gali būti pritaikyti patobulinimai.

Galite prieštarauti, kad jūsų tepinėliai nebūtų naudojami šiems tikslams. NHS tarnyba yra įsipareigojus sutikti su tokiu jūsų pageidavimu, jei tik įmanoma tai padaryti. Taip pat, turite teisę pamatyti visą apie jus turimą asmeninę informaciją medicininiuose išrašuose, ar kompiuterėse duomenų bazėse. Prašome susisiekti su savo apylinkės duomenų apsaugos pareigūnu (ang. Data Protection Officer) jūsų vietinėje NHS taryboje, jei norite sužinoti daugiau apie tai, kaip dar gali būti panaudota jūsų tepinėlio testo informacija.

Svarbių faktų atmintinė

- Gimdos kaklelio tepinėlio tyrimai sumažina gimdos kaklelio vėžio išsivystymo riziką ir kasmet išgelbėja virš 1000 gyvybių Didžiojoje Britanijoje.
- Daugumos gimdos kaklelio vėžio atvejų sukėlėjas – žmogaus papilomos virusas (ŽPV) (ang. HVP). Tai plačiai paplitęs virusas, lengvai plintantis lytiniu keliu.
- Turėtumėt reguliariai atlikti tepinėlio tyrimus, net ir tuo atveju, jei esate imunizuota nuo ŽPV.
- Gimdos kaklelio tepinėlių tyrimai negali aptikti visų įmanomų kaklelio anomalijų, ar sustabdyti kiekvieną gimdos kaklelio vėžio atvejį.
- Gimdos kaklelio ląstelėse rastos anomalijos gali savaime pagerėti be jokio gydymo, tačiau visais atvejais būtina atlikti tolesnius tyrimus.
- Net ir reguliariai atliekant tepinėlio tyrimus, svarbu kuo skubiau apsilankyti pas savo gydytoją, jei pastebėjote neįprastas išskyras, ar belaikį kraujavimą.
- Įsitikinkite, kad jūsų gydytojas turi jūsų dabartinį adresą, kad jus pasiektų automatiškai siunčiami kvietimai atlikti reguliarius tepinėlio tyrimus.
- Jei noretumėte daugiau sužinoti apie gimdos kaklelio tepinėlio tyrimus, pasikalbėkite su savo sesele, ar gydytoju, apsilankykite interneto svetainėje www.nhs24.com/cervicalscreening, arba skambinkite nemoka NHS pagalbos linija telefonu 0800 22 44 88.

Jei neturite priėjimo prie interneto, arba jeigu jums reikalinga pagalba tai darant, susisiekite su savo vietine NHS taryba, arba skambinkite nemokamu telefonu NHS pagalbos linija 0800 22 44 88 (tekstofonas 18001 22 44 88).

ENGLISH

More information is available in other languages and formats at

<http://www.healthscotland.com/publications>

If you do not have web access or need help to do this, contact your local NHS Board or phone the free **NHS Helpline** on **0800 22 44 88** (Textphone 18001 0800 22 44 88).

বাংলা BENGALI

<http://www.healthscotland.com/publications> তে অন্যান্য ভাষা এবং কর্মার আরো তথ্য পাওয়া যায়।

আপনার কাছে ওয়েব দেখার সুযোগসুবিধা না থাকলে কিংবা তাতে সাহায্যের প্রয়োজন হলে **0800 22 44 88** (টেক্সফোন 18001 0800 22 44 88)তে বিনামূল্যে **NHS Helpline** (এনএইচএস হেল্পলাইনে) ফোন করুন কিংবা আপনার স্থানীয় NHS Board (এনএইচএস বোর্ডে) যোগাযোগ করুন।

中文 CHINESE

想得到更多关于该信息的不同语言或者格式的副本,请浏览以下网址

<http://www.healthscotland.com/publications>

如果你不能浏览互联网或者需要别人帮助你浏览互联网,请联系你本地的NHS(全民健康服务),免费NHS帮助热线是**0800 22 44 88**(文本电话 18001 0800 22 44 88)。

FRANÇAIS FRENCH

Pour obtenir de plus amples informations en d'autres langues et formats veuillez cliquer sur le lien suivant <http://www.healthscotland.com/publications>

Si vous n'avez pas accès à Internet ou avez besoin d'aide pour le faire, contactez votre agence locale NHS Board ou contactez le numéro gratuit du **NHS Helpline** au **0800 22 44 88** (Textphone 18001 0800 22 44 88).

LIETUVIŠKAI LITHUANIAN

Tollesnę informaciją galima rasti kitomis kalbomis ir kituose formatuose, adresu <http://www.healthscotland.com/publications>

Jei neturite priėjimo prie interneto, arba jeigu jums reikalinga pagalba, susisiekite su savo vietine Sveikatos Apsaugos Taryba (NHS Board), arba skambinkite nemokamu **NHS pagalbos** telefonu: **0800 22 44 88** (Tekstofonas: 18001 0800 22 44 88).

हिन्दी HINDI

अन्य भाषाओं और फॉर्मेट्स में अधिक जानकारी निम्नलिखित पते पर उपलब्ध है
<http://www.healthscotland.com/publications>

यदि आपके पास वेब एक्सेस नहीं है अथवा इसे करने के लिए मदद की जरूरत है, तो अपने स्थानीय NHS Board (एनएचएस बोर्ड) से संपर्क करें अथवा **0800 22 44 88** (टैक्सटफोन 18001 0800 22 44 88) पर निःशुल्क **NHS Helpline** (एनएचएस हैल्पलाइन) को फोन करें.

POLSKI POLISH

Więcej informacji w innych językach i formatach znajdą Państwo na stronie internetowej <http://www.healthscotland.com/publications>

Jeżeli nie mają Państwo dostępu do Internetu lub potrzebują pomocy w znalezieniu informacji prosimy kontaktować się z lokalną siedzibą Narodowego Funduszu Zdrowia (NHS Board) lub telefonować pod bezpłatną infolinię NHS pod numer **0800 22 44 88** (numer telefonu testowego 18001 0800 22 44 88).

Русский RUSSIAN

Дополнительная информация доступна на других языках и в другом формате на: <http://www.healthscotland.com/publications>

Если вы не можете открыть веб-страницу или вам нужна помощь, обратитесь в местное Бюро НСЗ (NHS Board) или бесплатно позвоните в **Службу Помощи НСЗ (NHS)** по телефону **0800 22 44 88** (Текстофон 18001 0800 22 44 88).

ESPAÑOL SPANISH

Mayores informes se encuentran disponibles en otros lenguajes e idiomas en <http://www.healthscotland.com/publications>

Si no cuenta con acceso a internet o requiere ayuda para la consulta, contacte su NHS Board local marcando al conmutador, o marque gratis a la línea **NHS Helpline** al **0800 22 44 88** (Para textos telefónicos al 18001 0800 22 44 88).

URDU اردو

درج ذیل پتے پر دیگر زبانوں اور شکلوں میں مزید معلومات دستیاب ہیں
<http://www.healthscotland.com/publications>

اگر آپ کے پاس انٹرنیٹ کی سہولت نہیں ہے یا اس کام میں مدد کی ضرورت ہے تو، اپنے مقامی NHS Board (این ایچ ایس بورڈ) سے رابطہ کریں یا **NHS Helpline** (این ایچ ایس ہیلپ لائن) کو **0800 22 44 88** (ٹیکسٹ فون 18001 0800 22 44 88) پر مفت فون کریں۔

Leidējas: NHS Health Scotland

Edinburgo ofisas:
Woodburn House
Canaan Lane
Edinburgh EH10 4SG

© NHS Health Scotland and Scottish
Cervical Screening Programme 2008

ISBN: 978-1-84485-120-1

Saugokite save ir atminkite, kad reguliārūs
gimdos kaklelio tyrimai gali išgelbėti gyvybes.